

ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“ – СКОПЈЕ

XX Меѓународен научен симпозиум на тема: „Фолклористика: предизвици и перспективи“

М-р Горанчо Ангелов, Музичка академија, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

**Изработувачот на тамбури и реставратор на музички инструменти
Томислав Петров од Штип и неговата улога во продолжувањето на
инструменталната традиција**

Скопје, Република Македонија, 22-23-ти ноември 2019 година

Апстракт:

Изработувањето на музички инструменти е една од значајните карики во зачувувањето на инструменталната традиција. Изработувањето на старите народни музички инструменти во Р. Македонија се практикува од неколкумина изработувачи кои занаетот го учеле од нивни предци или пак самостојно. И во двата случаи тие ова го работат со голема посветност вложувајќи голем труд за да изработат само еден инструмент. Големата посветеност и мотивираност придонесува тие да изработат и поголем број на инструменти кои во иднина во одреден временски период ќе одзвонат во рацете на инструменталистите. Кога велиме одреден временски период мислиме на тоа дека секој инструмент има време на употребливост по што или не е употреблив или пак има потреба од одредени механички зафати. Во предложената тема ќе зборуваме за изработувачот на тамбури и реставратор на некои музички инструменти од Штип, Томислав Петров.

**КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: ТРАДИЦИЈА, ИЗРАБОТУВАЧ, ИНСТРУМЕНТ,
РЕПАРИРАЊЕ, ОРНАМЕНТИРАЊЕ**

Биографија

Роден: 1979 год. Во Штип

Националност: македонец, христијанин

Образование: Дипломиран инженер по архитектура и дизајн на мебел и ентериер

Почетоци

- Резбарство од 2001 год. (мотиви во резбарството – икони, флора, фауна)
- прв изработен инструмент – Класична гитара (2007)
- Неуспехот од изработка на гитара како мотивација му се јавува желба да изработи тамбура
- Продолжува со изработка на тамбури
- Познавањето на резбарството му помага во изработката и на тамбурите (за обработување на дрвото за изработка на корпус и врат)

Материјал

➤ Дрва кои може да ги набави во непосредната околина
„Локални дрва шо ќе ги набавам, тоа мене да не ме кошта многу финансиски“ (Т.П.).

➤ **Корпус** - од локални дрва: Орев, јавор (јавор платан кој дава потопла боја на звукот за разлика од белиот јавор), јасен и чемперс „За изработката на корпусот треба вешти раце“ (Т.П.).

Дебелината на сидот на корпусот – значаен фактор за тонот и тембарот на тамбурата

➤ **Врат** - од парена бука (термички обработена бука, обработка дава дополнителна стабилност на дрвото, нема лесно да се витка), јасен. Во поново време од махагон, увезено дрво со многу подобри тонски и естетски перформанси од буката

Материјал

- увезено дрво со многу подобри тонски и естетски перформанси од буката
- Период на сушење на дрвото, 3-4 години
- **Резонантна плоча** – црн чам (смрча, смрека)
- **Кобилица** -
- **Клучови за штимање и чешел** – фабричко производство

- **Прагови** –од фабричко производство (купро никел) состав бакар со никел
- **Нут** – од коска од бивол
- **Жици** од фабричко потекло (жици за гитара)

Алат

Материјал за сврзување на составните делови на инструментот

- Лепило **туткал** (стар начин на лепење)
 - Фабрички лепила за дрво
-

Лепило туткал

Материјал за заштита на инструментот

- Полиуретански лак, Нитро лак (достапен), Шел лак (најстар лак кој се добива од соковите на бубачка и врста на смоква во Индија)
- Подготовка на шел лак: мешање со 97% чист алкохол (Готова смеса по 24 часа)

Шел лак во две нијанси

Подготвен шел

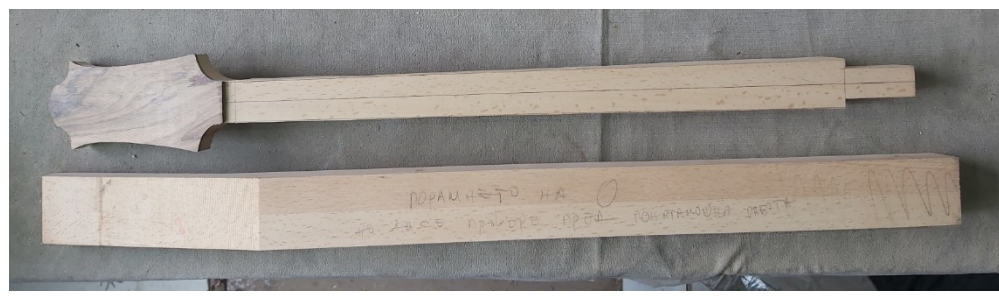
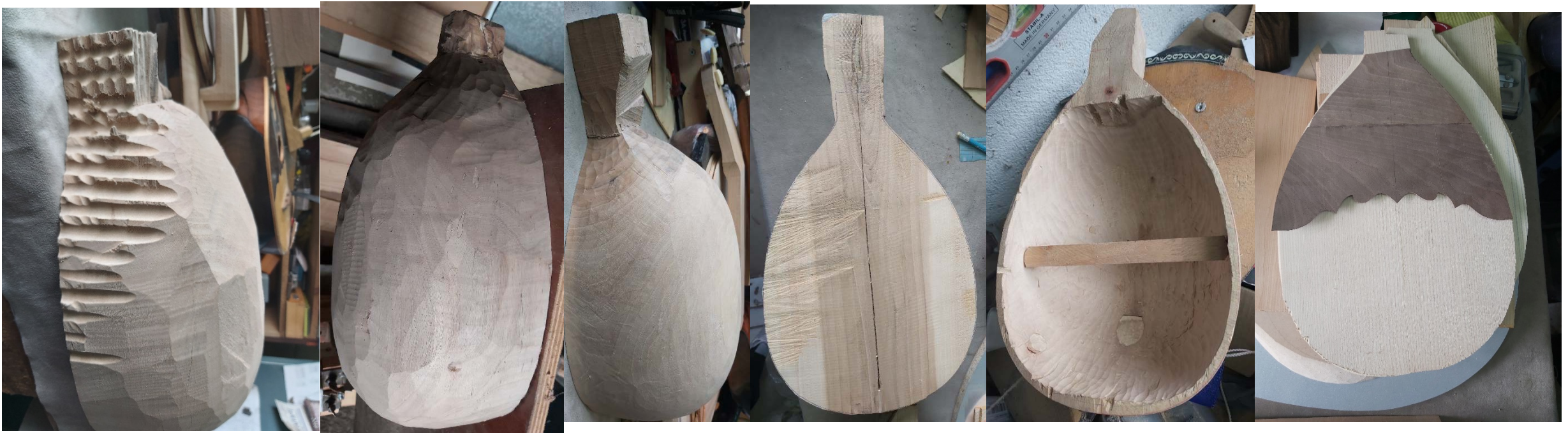
- **Нанесувањето на лакот како посебен занает**
- Во минатото лакирањето го правеле посебно оспособени мајстори за работа со лак
- Денес, самите изработувачи
- Квалитетното нанесувањето на лакот значајно за зголемување на естетската страна на инструментот

Естетско оформување

- Естетско
оплеменување
на инструментот
со резба
- Естетско
оплеменување на
инструментот само со
лак, преку
истакнување на
природните шари на
дрвото

**Реаставирањето и поправката на жичени инструменти паралелен занает
покрај градењето на инструменти**

Фази во изработувањето на корпусот и вратот

Изработени тамбури

Алат за жигосување на инструментите

